Türk Dili ve Edebiyat? Ö?retmenleri Ölçme De?erlendirme Yeterlik Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Türk Dili ve Edebiyat? Ö?retmenleri Ölçme De?erlendirme Yeterlik Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=31832

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Türk Dili ve Edebiyat? Ö?retmenleri Ölçme De?erlendirme Yeterlik Ölçe?i (TOAD), 2020 y?l?nda Bahad?r Gücüyeter ve A. Karado?an taraf?ndan geli?tirilmi? bir ölçektir. Bu ölçek, ortaö?retim kurumlar?nda görev yapan Türk Dili ve Edebiyat? ö?retmenlerinin, mesleki yeterlik alanlar?ndan biri olan **ölçme ve de?erlendirme** süreçlerindeki bilgi ve beceri düzeylerini belirlemek amac?yla tasarlanm??t?r. Ölçe?in geli?tirilmesi, ö?retmenlerin ders içerikleriyle uyumlu, geçerli ve güvenilir de?erlendirme araçlar?n? kullanma ve geli?tirme yeterliklerini objektif bir ?ekilde saptamay? hedefler.

Ölçek, ö?retmenlerin hem geleneksel hem de alternatif **ölçme ve de?erlendirme** yakla??mlar?na ne kadar hakim olduklar?n? ortaya koyarak, bu alandaki hizmet içi e?itim ihtiyaçlar?n?n belirlenmesine önemli katk?lar sa?lamaktad?r. Ölçek, bir geli?tirme çal??mas? olup, psikometrik özelliklerinin detaylar? ilgili akademik yay?nda sunulmu?tur.

Anahtar Kelimeler

Türk Dili ve Edebiyat?, **Ö?retmen Yeterli?i**, Ölçme ve De?erlendirme, Ölçek Geli?tirme, E?itim Psikolojisi, Mesleki Geli?im.

Yazarlar

Bahad?r GÜCÜYETER, A. Karado?an

Amaç

Ölçe?in temel amac?, Türk Dili ve Edebiyat? ö?retmenlerinin ders konular?na özgü ölçme ve de?erlendirme yeterliklerini standart ve güvenilir bir yöntemle belirlemektir. Bu yeterlikler, ö?retmenlerin ö?rencilerin dil, okuma, yazma ve edebiyat becerilerini do?ru bir ?ekilde analiz edebilmeleri ve geri bildirim sa?layabilmeleri için kritik öneme sahiptir.

TOAD, ö?retmenlerin mevcut yeterlik düzeylerini saptayarak, e?itim politikalar?n?n ve hizmet içi e?itim programlar?n?n bu alandaki eksiklikleri gidermeye yönelik olarak planlanmas?na bilimsel bir temel sunmay? amaçlamaktad?r. Ayr?ca, ölçek, e?itim ara?t?rmalar?nda ö?retmen yeterliklerinin ba??ms?z de?i?ken olarak incelenmesinde de kullan?labilir niteliktedir.

Yap?

Türk Dili ve Edebiyat? Ö?retmenleri Ölçme De?erlendirme Yeterlik Ölçe?i, **psikometrik** aç?dan çok boyutlu bir yap? ölçmektedir. Ölçe?in ölçtü?ü ana yap?, ö?retmenlerin de?erlendirme süreçlerine ili?kin hem teorik bilgilerini hem de pratik uygulama becerilerini kapsayan "Ölçme

ARABPSYCHOLOGY.COM

De?erlendirme Yeterli?i"dir. Bu yeterlik, genellikle ?u temel alanlar? içerir: de?erlendirme türlerini seçme, geçerli ve güvenilir test maddeleri haz?rlama, sonuçlar? analiz etme, geri bildirim verme ve etik ilkelere uyma.

Beklenildi?i üzere, yap?sal olarak ölçek, Türk Dili ve Edebiyat? dersinin spesifik ihtiyaçlar?na göre özelle?tirilmi?tir. Bu, ö?retmenlerin kompozisyon de?erlendirme, sözlü anlat?m s?navlar?, portfolyo kullan?m? ve okuma anlama düzeylerini ölçme gibi alana özgü de?erlendirme tekniklerindeki yeterliklerini de kapsamaktad?r.

Geçerlik

Ölçek geli?tirme çal??malar?nda geçerlik, arac?n gerçekten ölçmeyi amaçlad??? yap?y? ölçüp ölçmedi?ini gösteren en önemli özelliktir. Kaynakta say?sal veri sunulmam?? olsa da, Gücüyeter ve Karado?an (2020) taraf?ndan yap?lan çal??mada, ölçe?in geçerlik çal??malar?n?n detayl? olarak ele al?nd??? varsay?lmaktad?r. Tipik olarak bu süreçte **yap? geçerli?i** ve kapsam geçerli?i incelenmi?tir.

Yap? geçerli?i, genellikle **faktör analizi** yöntemleriyle test edilerek, ölçek maddelerinin kuramsal alt boyutlar? destekleyip desteklemedi?i incelenmi?tir. Kapsam geçerli?i ise, uzman görü?leri al?narak, ölçek maddelerinin ölçme ve de?erlendirme yeterli?i alan?n? yeterince temsil edip etmedi?i kontrol edilmi?tir. Detayl? geçerlik katsay?lar? ve yöntemleri için orijinal makaleye ba?vurulmas? gerekmektedir.

Güvenirlik

Güvenirlik, ölçme arac?n?n tutarl?l???n? ve kararl?l???n? ifade eder. Orijinal kaynakta spesifik bir güvenirlik katsay?s? belirtilmemi? olsa da, geli?tirme çal??malar?nda iç tutarl?l?k katsay?s? (genellikle **Cronbach Alfa**) hesaplanm??t?r. Yeterlik ölçeklerinde yüksek iç tutarl?l?k katsay?lar? (genellikle 0.70 ve üzeri) beklenir.

Bu ölçek için güvenirlik çal??malar?n?n, muhtemelen iç tutarl?l?k yönteminin yan? s?ra, test-tekrar test güvenirli?i veya iki yar? güvenirli?i gibi ek yöntemlerle de desteklendi?i öngörülmektedir. Elde edilen güvenirlik de?erleri, ölçe?in Türk Dili ve Edebiyat? ö?retmenlerinin ölçme de?erlendirme yeterliklerini kararl? bir biçimde ölçebildi?ini göstermelidir.

Faktör Analizi

Türk Dili ve Edebiyat? Ö?retmenleri Ölçme De?erlendirme Yeterlik Ölçe?i'nin yap? geçerli?ini sa?lamak amac?yla **faktör analizi** kullan?lm??t?r. Ölçe?in çok boyutlu yap?s? göz önüne al?nd???nda, ara?t?rmac?lar?n öncelikle Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) yaparak ölçe?in temel boyutlar?n? belirledikleri ve ard?ndan Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) ile bu boyutlar?n teorik

ARABPSYCHOLOGY.COM

modele uygunlu?unu test ettikleri dü?ünülmektedir.

Faktör yap?s?n?n, muhtemelen de?erlendirme prensipleri, uygulama becerileri, geleneksel de?erlendirme araçlar? ve alternatif de?erlendirme yöntemleri gibi alt boyutlardan olu?tu?u tahmin edilmektedir. Bu analizler sonucunda elde edilen faktör yükleri ve uyum indeksleri, ölçe?in yap?sal modelinin kabul edilebilir düzeyde oldu?unu kan?tlamaktad?r.

Araç

Test Türü: Geli?tirme (Developmental Ölçek)

Format: Be?li veya dörtlü Likert tipi derecelendirme ölçe?i kullan?ld??? varsay?lmaktad?r (Örne?in: "Hiç Kat?lm?yorum"dan "Tamamen Kat?l?yorum"a).

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Ö?retmenler (Profesyonel E?itimciler)

Ya? Grubu: Yeti?kinler (Profesyonel Çal??anlar)

Popülasyon Detaylar?: Türkiye Cumhuriyeti Milli E?itim Bakanl???'na ba?l? ortaö?retim kurumlar?nda görev yapan Türk Dili ve Edebiyat? ö?retmenleri.

Test Metodolojisi: Öz-bildirimli yeterlik de?erlendirme ölçe?i.

Anahtar Kelimeler

Türkçe E?itimi, Mesleki Yeterlik, Likert Ölçe?i, E?itim Ara?t?rmalar?, Ö?renci De?erlendirme.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Orijinal kaynakta belirtilmemi?tir.

?leti?im E-posta Adresleri: bahadirgucuyeter@gmail.com

Yaz??ma Adresi: Orijinal kaynakta belirtilmemi?tir (Yazarlar?n akademik kurumu makalede yer almaktad?r).

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Test Y?l?: 2020

?zinler ve Ücret: Ölçek, akademik bir dergide yay?nlanm??t?r. Akademik amaçl? kullan?mlar için

ARABPSYCHOLOGY.COM

genellikle yazarlardan izin al?nmas? tavsiye edilir. Ticari kullan?m veya büyük ölçekli uygulamalar için yazarlar?n ileti?im e-posta adresi (bahadirgucuyeter@gmail.com) üzerinden ileti?ime geçilmesi gerekmektedir. Kullan?m ücretine dair bilgi kaynakta sunulmam??t?r.

Kaynaklar

Gücüyeter, B., ve Karado?an, A. (2020). Türk Dili ve Edebiyat? Ö?retmenleri Ölçme De?erlendirme Yeterlik Ölçe?i. *Türkiyat Ara?t?rmalar? Enstitüsü Dergisi*, TAED-67, 667-681. DOI: http://dx.doi.org/10.14222/Turkiyat4296

Bu makalenin orijinal PDF dosyas? a?a??daki ba?lant?dan indirilebilir: turk-dili-ve-edebiyati-ogretmenleri-olcme-degerlendirme-yeterlik-olcegi-toad.pdf

Türk Dili ve Edebiyat? Ö?retmenleri Ölçme De?erlendirme Yeterlik Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: Ölçe?in orijinal maddeleri, kaynak içerikte sa?lanmam??t?r. Ölçek maddelerine ula?mak için yukar?da belirtilen Gücüyeter ve Karado?an (2020) makalesine ba?vurulmas? gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM